

Tatiana Kostrova

Yritysmuodon muuttaminen toiminimestä osakeyhtiöksi

Opinnäytetyö

Tradenomi

Liiketalous

2021

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Tradenomi (AMK)
Tekijä/Tekijät	Tatiana Kostrova
Työn nimi	Yritysmuodon muuttaminen toiminimestä osakeyhtiöksi
Toimeksiantaja	Yritys XX
Vuosi	2021
Sivut	40 sivua, liitteitä 4 sivua
Työn ohjaaja(t)	Mailis Kervinen

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön aiheena oli yritysmuodon muuttaminen toiminimestä osakeyhtiöksi. Tavoitteena oli selvittää, miten toiminimi ja osakeyhtiö eroavat toisistaan verotuksellisesta ja hallinnollisesta näkökulmasta. Toisena tavoitteena oli selvittää kannattaako yritysmuoto muuttaa toiminimestä osakeyhtiöksi.

Työn toimeksiantajana toimii eteläsavolainen rakennusalan elinkeinonharjoittaja. Opinnäytetyön aihe on tärkeä toimeksiantajalle, koska kuuden vuoden aikana yrityksen liikevaihto ja henkilöstömäärä ovat kasvaneet, ja yrittäjä on pohtinut yritysmuodon muutosta toiminimestä osakeyhtiöksi.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys koostu toiminimestä, osakeyhtiöstä ja yritysmuodon muutoksesta, jotka toimivat opinnäytetyön avainkäsitteinä. Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena ja tutkimusstrategiana oli tapaustudkimus. Empiiristä aineistoa kerättiin puolistrukturoidulla haastattelulla, jossa tietoa hankittiin sähköpostitse kyselyllä. Haastateltavaksi valittiin kolme henkilöä, joilta löytyy tietoa tai kokemusta tutkittavasta ilmiöstä.

Tutkimuksen tuloksista käy ilmi, että toiminimen ja osakeyhtiön välillä on suuria eroja. Toiminimi yritysmuotona on yksinkertaisesti helpompi perustamisen ja hallinnon näkökulmasta. Osakeyhtiössä on enemmän hallinnollista byrokratiaa, mutta riskien tapauksessa yrittäjä on paremmin suojattu. Johtopäätöksenä voidaan todeta, että yrittäjälle on suositeltava vaihtaa yritysmuotoa toiminimestä osakeyhtiöksi.

Asiasanat: Toiminimi, osakeyhtiö, yritysmuodot, yritysmuodon muutos

Degree	Bachelor of Business Administration
Author (authors)	Tatiana Kostrova
Thesis title	From a sole proprietor to a limited company
Commissioned by	Company XX
Time	2021
Pages	40 pages, 4 pages of appendices
Supervisor	Mailis Kervinen

ABSTRACT

The topic of this thesis is the transformation of a company form from a private entrepreneur company to a limited company. In the first part of the study, it was investigated to find out how a private entrepreneur and a limited company differ from a tax and administrative point of view. The second objective was to find out whether it is worthwhile to change the Company X legal form from a private entrepreneur to a limited company.

The study was funded by a construction Company X from Etelä-Savo, Finland. The topic of the thesis is important for Company X, because during 2014-2020 turnover has grown significantly. Company increased number of personnel and owner of Company X has seriously considered changing the company legal form.

Theoretical framework of the thesis consists of detailed explanation of a private entrepreneur company and a limited company. A process change of company form is also described as the key concept of the thesis. The thesis includes qualitative research and case study was analyzed. Empirical data were collected through semi-structured interviews via e-mail survey. Three people were selected for interview: a private entrepreneur accountant, an entrepreneur with experience of a change in company form, and a thesis commissioner, people with knowledge and experience of the phenomenon under study.

The results of the study show that there are a lot of differences between a private entrepreneur company and a limited company. A private entrepreneur company as a legal form is simpler from the point of view of setting up and daily administration. There is more administrative bureaucracy in a limited company, but in the case of business risks, the owner of the company is more protected.

In conclusion, it is advisable for an owner of current private entrepreneur company to change legal form of organization from a private entrepreneur company to a limited company.

Keywords: Private entrepreneur, limited company, company forms, change of the company form

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	TOIMINIMI.....	7
2.1	Perustaminen ja hallinto	7
2.2	Verotus ja nettovarallisuus.....	9
2.3	Toiminimestä osakeyhtiöksi.....	11
2.4	Toiminimen lopettaminen.....	11
2.5	Yritysmuodon muutos	12
3	OSAKEYHTIÖ.....	14
3.1	Perustaminen ja hallinto	14
3.2	Kirjanpito	15
3.3	Verotus.....	16
3.4	Osingonjako	17
4	TOIMEKSIANTAJA TMI X.....	19
5	TUTKIMUSMENETELMÄ JA AINEISTO	19
5.1	Tutkimusmenetelmät	19
5.2	Aineiston hankinta	21
5.3	Aineiston analysointi.....	23
6	TUTKIMUKSEN TULOKSET	24
6.1	Toiminimi ja yritysmuodon muutos.....	24
6.2	Osakeyhtiö	26
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	27
7.1	Johtopäätökset	27
7.2	Tutkimuksen luotettavuuden arviointi.....	30
8	LOPUKSI.....	33
	LÄHTEET	34

LIITTEET

Liite 1. Saatekirje

Liite 2. Toimeksiantajan kysymykset

Liite 3. Kirjanpitäjän kysymykset

Liite 4. Kokeneen yrittäjän kysymykset

1 JOHDANTO

Uusille yrityksille ensimmäiset toimintavuodet ovat kriittisiä. Kriittisen vaiheen loppuessa yritys voi alkaa kasvamaan nopeasti. Tässä tapauksessa on hyvä miettiä, onko alkuperäinen liiketoimintamuoto parhain tapa yrittää. Muutokseen voi olla useita syitä, eli yritysmuodon vaihdos on aina tapauskohtainen. (Toiminimi osakeyhtiöksi- Milloin toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi kannattaa? s.a.)

Opinnäytetyön aihe on tärkeä toimeksiantajalle, koska kuuden vuoden aikana yrityksen liikevaihto ja henkilöstömäärä ovat kasvaneet, ja yrittäjä on pohtinut yritysmuodon muutosta toiminimestä osakeyhtiöksi. Työn tavoitteena on selvittää, miten toiminimi ja osakeyhtiö eroavat toisistaan verotuksellisesta ja hallinnollisesta näkökulmasta. Toisena tavoitteena on selvittää kannattaako yritysmuoto muuttaa toiminimestä osakeyhtiöksi.

Opinnäytetyö toteutetaan laadullisena tutkimuksena ja tutkimusstrategiana on tapaustudkimus. Tutkimuskysymyksiä on kolme:

- Mitkä ovat hallinnolliset ja verotukselliset erot toiminimen ja osakeyhtiön välillä?
  - Miten osakeyhtiö perustetaan ja miten yhtiömuotoa muutetaan?
  - Onko yritysmuodon muutos kannattavaa verotuksellisesta näkökulmasta?
- Empiiristä aineistoa kerätään puolistrukturoidulla haastattelulla, jossa tietoa hankintaan kyselyn kautta.

Opinnäytetyön teoriaosuuden luvuissa 2. ja 3. käsitellään läpi toiminimen sekä osakeyhtiön perustamista ja verotusta pääpiirteittäin, ja pyritään tuomaan esille niiden eroavaisuudet. Teoriaosuudessa käsitellään myös yritysmuodon muutoksen vaatimuksia. Luvussa 4. esitellään toimeksiantaja. Luvuissa 5. ja 6. esitellään tutkimusmenetelmän ja tutkimuksen tulokset. Luvussa 7. esitellään johtopäätökset ja toimenpidesuositukset yrittäjälle.

2 TOIMINIMI

Yksityinen elinkeinonharjoittaja tai toiminimi on yksinkertaisin yritysmuoto ja se on helppo luoda. Tämä yritysmuoto sopii usein aloittelevalle pienyrittäjälle, joka haluaa myydä omaa osaamistaan. Toiminimiyrittäjänä käytännössä voi olla esimerkiksi rakentaja tai ompelija. (Eisto 2019). Toiminimi on Suomen toiseksi suurin yritysmuotoryhmä. (Patentti- ja rekisterihallitus 2021b.)

2.1 Perustaminen ja hallinto

On olemassa kolme yleistä tilannetta, milloin toiminimi yritysmuotona on paras vaihtoehto. Ensimmäinen tilanne on se, että toiminimen perustaa opiskelija. Tavallisesti opiskelijan yritystoiminta on pienimuotoinen, joten kulut ovat myös pienet. Lisätulojen lisäksi opiskelija voi hyödyntää yrityksen hankintoja, esimerkiksi tietokonetta, jolla hän voi hoitaa opiskelutehtäviä. Lisäksi toiminimen perustajana voi olla alle 18-vuotias henkilö, mutta siihen tarvitaan edunvalvojan suostumus. (Toiminimen perustaminen s.a.)

Toinen tilanne on sivutoiminen yrittäjyys, eli kun elinkeinonharjoittajaksi ilmoitetaan henkilö, jolla on palkkatyö. Jos palkansaaja ei ole vielä varma haluaako hän tehdä yritystyötä kokopäiväisesti, tai ei ole varmaa, että yritys kasvaa isoksi toiminnaksi - toiminimi on hyvä vaihtoehto. Mikäli yritystoiminta lähtee kasvamaan äkillisesti, toiminimen voi muuttaa osakeyhtiöksi. (Sivutoiminen yrittäjä s.a.)

Kolmanneksi yleisin tilanne on päätoiminen yrittäjyys elinkeinonharjoittajana. Tässä tapauksessa yritystoiminnan aloittaminen ei vaadi isoja hankintoja ja investointeja, eikä yrittäjällä ole tarvetta hakea starttirahaa. Perustaja voi nopeasti täyttää lomakkeet verkossa ja lyhyessä ajassa aloittaa pyörittää toimintaansa. (Toiminimen perustaminen s.a.)

Toiminimen voi perustaa Euroopan talousalueen (ETA-alue) asukas. Jos yrityksen perustaja asuu ETA:n ulkopuolella, hänen on hankittava lupa Patentti- ja rekisteröintitoimistolta. (Holopainen 2020, 25.)

Rekisteröitymismenettely yksityisenä yrittäjänä ilman oikeushenkilön muodostamista on yksinkertainen. Toiminimen perustaminen ei vaadi erityisiä asiakirjoja, eikä alkupääomaa tarvita. Toiminnan aloittamiseksi on toimitettava perustamisilmoitus verohallintoon ja kaupparekisteriin. (Eisto 2019.)

Ilmoitus tehdään kaupparekisteriin, mikäli vähintään yksi seuraavista ehdoista täyttyy:

- on pysyvä toimistotila yksityisliiketoimintaan (erillään asuinpaikasta)
- yrityksen palveluksessa on työntekijä (ei aviopuoliso, eikä oma alle 14-vuotias lapsi)
- yrityksen toiminta vaatii erikoisluvan (Patentti- ja rekisterihallitus 2021b.)

Yksityisyrittäjä harjoittaa liiketoimintaa itsenäisesti tai voi tehdä liiketoimintaa yhdessä puolisonsa kanssa, mutta vain toinen puolisoista on rekisteröity yrittäjäksi. Yrittäjä tekee itsenäisesti päätöksiä ja allekirjoittaa sopimuksia, sekä myös hallinnoi toiminnasta saatavia tuloja ja on vastuussa yrityksen velvoitteista kaikella omaisuudellaan. (Toiminimen perustaminen s.a.)

Yrittäjän on pidettävä kirjanpitoa, mutta tilintarkastukset eivät ole hänelle pakollisia. Kirjanpito auttaa erottaa henkilökohtaiset ja yrityksen talousvirrat, mutta on tyypillistä, että yritykselle perustetaan oma pankkitili. Kirjanpitovelvolliset organisaatiot pitävät kahdenkertaista kirjanpitoa, mutta elinkeinonharjoittajalla on mahdollisuus pitää yhdenkertaistakirjanpitoa, jos enintään yksi seuraavista ehdoista täyttyy sekä päättyneen, että edellisen tilikauden aikana:

- taseen loppusumma yli 100 000 euroa
- liikevaihto yli 200 000 euroa
- yritys työllistää yli 3 henkilöä (Toiminimen kirjanpito s.a.).

Yksityisyrittäjä ei voi maksaa palkkaa itselleen tai puolisolleen, mutta maksettavia elämisen menoja varten voi nostaa varoja yrityksen tililtä omasta puolestaan yksityishenkilönä, eli yksityisottoja. (Yksityinen elinkeinonharjoittaja yksityisotto s.a.)

2.2 Verotus ja nettovarallisuus

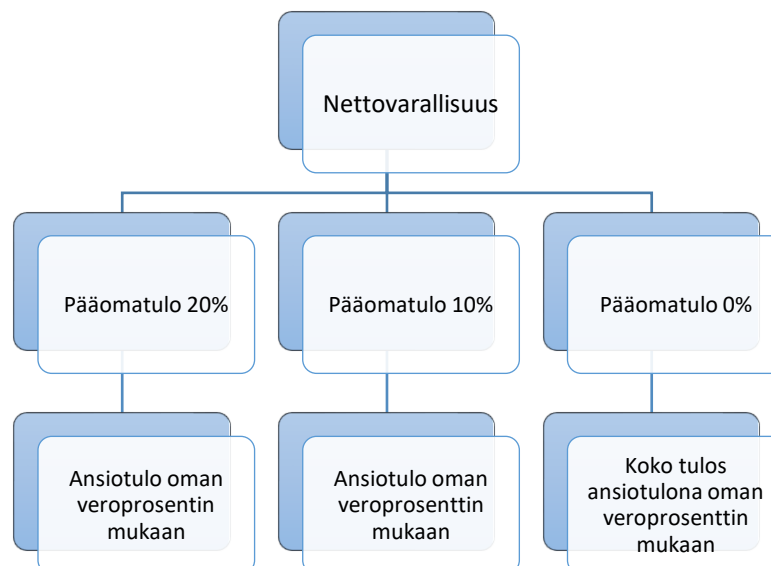
Yksityisen yrittäjän yrityksessään saamat tulot verotetaan hänen henkilökohtaisina tuloinaan. Yleensä suurin osa tuloista liittyy ansiotuloihin, joista yrittäjä maksaa henkilökohtaista tuloveroa. (Koponen 2020, 88–89)

Taulukko 1. Toiminimen tulon laskeminen (elinkeinoverolaki)

Elinkeinotoiminnan tuotot
– Elinkeinotoiminnan kulut
– Aikaisempien vuosien elinkeinotoiminnan tappiot
= Verotettava yritystulo

Vuonna 2017 on otettu käyttöön yrittäjävähennys, mikä tarkoittaa sitä, että verotettavasta yritystulosta verottaja vähentää viisi prosenttia. Vähennyksen määrää yrittäjä voi tarkastella verotuspäätöksestä. Vähennyksen jälkeen yrittäjä saa puhtaan tulon, joka jakautuu pääoma- ja ansiotuloksi. (Verohallinto.) Pääomatulona verohallinto laskee 20 prosentin osuuden yrityksen edellisen vuoden nettovarallisuudesta. Yrittäjällä on mahdollisuus vaatia veroilmoituslomakkeessa, että pääomatulo-osuudeksi lasketaan kymmenen tai nolla prosenttia, jolloin tässä tapauksessa yrityksen tulos verotetaan kokonaisuudessaan ansiotulona. (Kaavio 2.) Jos toiminimi on uusi ja on toiminut esimerkiksi puoli vuotta, pääomatuloksi katsotaan vain kymmenen prosenttia nettovarallisuudesta laskettuna. (Koponen 2020, 88–89.)

Kaavio 2. Toiminimen tuloverotus (Koponen 2020.)

Pääomatulovero on 30 prosenttia, mikäli verotettava summa on alle 30 000 euroa ja rajan ylittäessä verokanta nousee 34 prosenttiin. (Tomperi, 2019. 24.) Ansiotulo verotetaan progressiivisesti. (Taulukko 2.)

Taulukko 3. Valtion tuloveroasteikko 2021 (Verohallinto 2017.)

Verotettava ansiotulo (euroa)	Vero alarajan kohdalla (euroa)	Veroprosentti alarajan ylittävän tulon osasta (prosenttia)
18 600–27 900	8,00	6,00
27 900–45 900	566,00	17,25
45 900–80 500	3671,00	21,25
80 500–	11 023,50	31,25

Jos toiminimiyrittäjän puoliso on palveluksessa yrityksessä, saatu tulo voidaan jakaa työpanosten suhteessa. Osuus pääomatuloista jaetaan puolisojen kesken sen mukaan, kuinka paljon he ovat tämän toiminnan nettovarallisuudessa. Ansio- ja pääomatulon osuudet jaetaan puolisojen kesken tasapuolisesti, ellei toimiteta muuta selvitystä työstä tai pääomapanoksesta. (Tomperi 2019, 34.)

Koska elinkoinonharjoittaja ei voi maksaa itselleen palkkaa, hän ei voi myöskään käyttää luontaisetuja. Luontaisetue on muu, kuin rahapalkka tai rahapalkan lisäksi maksettava palkka. Se voi olla esimerkiksi lounas-, auto- tai asuntoetu. Luontaisetue otetaan huomioon verotettaessa työntekijää tai palveluhenkilöä summan muodossa, jonka määrä määritetään vuosittain. (Luontaisedut verotuksessa s.a.)

Toiminimiyrittäjä on luonnollinen henkilö ja hänellä on mahdollisuus tehdä toimintavaraus 12 kuukauden aikana maksetuista palkoista. Varauksen määrä on enintään 30 prosenttia maksetuista palkoista. Toisin sanoen yrittäjä voi laillisesti pienentää verotettavaa tuloa hyvänä vuonna, ja myös purkaa - eli parantaa yrityksen tuloa heikkoina vuosina. (Walden & Leppiniemi 2020, 285.)

2.3 Toiminimestä osakeyhtiöksi

Suomen yleisin yhtiömuoto on osakeyhtiö. Vaikka toiminimi -yrityksiä luodaan vuosittain enemmän, ne sulkeutuvat myös huomattavasti useammin, kuin osakeyhtiöt. (Osakeyhtiö lyhyesti s.a.)

Ensimmäinen perustelu yritysmuodon vaihdolle on verotus. Tiedetään jo, että elinkeinonharjoittaja maksaa veroa yritystuloksesta pääomatulona ja ansiotulona. Tapauksessa, jossa verojen summa ylittää osakeyhtiön vastaavia korkeammaksi, elinkeinonharjoittajana toimiminen ei ole enää tuottavaa. Osakeyhtiössä työskentelevä yrittäjä voi maksaa itselleen palkan, osinkoja tai jakaa varoja sen mukaan, mikä on kannattavinta verojen maksamisen näkökulmasta. Eli, kun yrittäjä maksaa yli 30 prosenttia tuloverosta, toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi voi olla ajankohtaista. (Toiminimi osakeyhtiöksi- Milloin toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi kannattaa? s.a.)

Yhtiömuodon valinnassa on tärkeää myös ottaa huomioon riskit ja vastuu. Liikevaihdon kasvu, suuret sopimussummat ja investoinnit tuovat isoja riskejä. Liiketoiminnan epäonnistumistilanteessa elinkeinonharjoittaja vastaa kaikista yritysveloista ja velvollisuuksista. Konkurssitilanteessa tai, jos osakeyhtiö muuten ei kykene suorittamaan velvoitteitaan, yrittäjä ei ole vastuussa veloista henkilökohtaisilla varoillaan, jos kyseessä ei ole lainan takaus. (Toiminimi osakeyhtiöksi – miksi, milloin ja miten s.a.)

Yritysmuodon vaihdolle on monia perusteita; esimerkiksi yrityksen myynti, sukupolvenvaihdos, rahoituksen hankkiminen tai toiminnan laajeneminen, eli yritysmuodon vaihdosta kannattaa miettiä tapauskohtaisesti. (Toiminimi osakeyhtiöksi- Milloin toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi kannattaa? s.a.)

2.4 Toiminimen lopettaminen

Toiminimen lopettaminen ei vaadi erityistä syytä, sillä sen toiminta on mahdollista lopettaa vain yrittäjän päätöksellä. Kun päätös on tehty ja yrittäjä haluaa lopettaa toiminimen, on lopetettava kaikki yritystoiminta ja maksettava yrityksen velat. Yrityksen varallisuus täytyy siirtää yksityisottona omaan käyttöön tai myydä. Tapauksessa, jossa yrityksellä on kiinnityksiä, rahoituksen vakuudeksi pantattuja varoja, pitää ne likvidoida tai siirtää toiselle yritykselle. Toiminnan

lopettamisesta on ilmoitettava verohallinnolle ja kaupparekisteriin. Ilmoitus täytyy tehdä heti, kun toiminta on loppunut, velat maksettu ja omaisuus myyty tai siirretty. (Hietala & Järvensivu, Kaivanto, Kyläkallio, 2016. 1064.)

Vaikka toiminimen lopettaminen on yksikertainen prosessi, on huomioitava seuraavat asiat: tarvittavat ilmoitukset on lähetettävä viranomaisille sekä maksettavat maksut ajoissa, vaikka yritys lakkaisi olemasta paljon aikaisemmin. On huolehdittava esimerkiksi vuosittaisesta veroilmoituksesta sekä arvonlisäverosta ja työnantajan maksuista. Kun yritystoiminta loppuu, kannattaa tarkistaa ennakkoveron suuruus, ja tarvittaessa tehdä muutosta ennakkoveroon, jotta veroja ei tule liikaa tai liian vähän. Kaikki liiketoimintaan liittyvät vakuutukset ja muut sopimukset on myös lopetettava. Yrityksen kirjanpitoaineisto, tilinpäätökset ja tositteet on säilytettävä kuusi - kymmenen vuotta viimeisestä tilikauden päättymisestä. (Toiminimen lopettaminen s.a.)

Toiminimen varallisuus vaikuttaa verotukseen, kun yritys on lopetettu. Yrittäjän on luovuttava yrityksen varoista liiketoiminnan lopettamisen yhteydessä. Tällöin yrittäjä voi myydä varallisuuden tai siirtää sen omaan käyttöön yksityisotona. Molemmat vaihtoehdot vaikuttavat yrityksen viimeisen verovuoden tuloksen laskemiseen. Varoista luopuminen voi johtaa yrittäjän suuren veronalaisen tulon menetykseen. Yrittäjä joutuu maksamaan tuloista pääoma- ja ansio- tuloveroa liiketoiminnan nettovarallisuuden mukaan. Tulojen verorasitusta voidaan kuitenkin pienentää tasoittamalla tulot, eli kertaluonteinen tulo voidaan jakaa useammalle vuodelle. Näin ollen sen vuoden verotus jona tulot saadaan, ei nouse kohtuuttoman korkeaksi. Tulontasausta voidaan hakea verohallinnolta ennen kuin veropäätös on valmistunut. (Yrityksen lopettaminen – kaikki, mitä sinun tulee tietää s.a.)

2.5 Yritysmuodon muutos

Muutoksen syistä riippumatta tämä on prosessi, joka on suunniteltava huolellisesti. Yrityksen muodon muuttamisesta on ensin keskusteltava kirjanpitäjän kanssa ja suunniteltava jonkinlainen aikataulu. Yritysmuodon vaihto on hyvä aloittaa hiljaiseen aikaan, sillä osakeyhtiön perustamisen byrokraatiaan kuluu

aikaa. Vastaavasti yritysmuotoa voi vaihtaa tilikauden lopussa, tällöin ei tarvitse tehdä ylimääräistä työtä, eli tilinpäätöstä. (Toiminimestä osakeyhtiö - Toimi näin, niin vältät virheet s.a.)

Periaatteessa muutos toteutetaan toiminimen lopettamisella ja perustamalla uusi yritys. Toiminimen yrittäjä voi haluttaessa keksiä osakeyhtiölle uuden nimen tai käyttää vanhaa. Vanha nimi täytyy ensin poistaa kaupparekisteristä ja rekisteröidä uudestaan perustamisilmoituksen yhteydessä lisäämällä siihen oy-lyhenteen. Kun toiminimiyrittäjän yritysmuoto muuttuu, muuttuu samalla myös y-tunnus. Äskettäin perustettu yritys saa uuden yritystunnuksen ja tämä johtaa muutoksiin sopimuksissa ja lomakkeissa. (Yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminnan jatkaminen osakeyhtiönä s.a.)

Yrittäjä jatkaa liiketoimintaa osakeyhtiössä yhtenä henkilönä, eli kaikki osakkeet tulee merkitä yrityksen perustajalle. Yrityksen identiteetti on säilytettävä, jotta yritystä voidaan edelleen pitää samana yrityksenä liiketoiminnan muodon muutoksesta huolimatta. Identtisuuden edellytykset ovat seuraavat: osakeyhtiön toiminta pysyy samanlaisena, kuten se on toiminimessä ollut. Sen lisäksi kaikki toiminimen varat, velat sekä omaisuus (autot, koneet) on siirrettävä uudelle yhtiölle haltuun. Jos merkittävää osaa asiaankuuluvasta omaisuudesta ei siirretä äskettäin perustetulle osakeyhtiölle, se voi tuottaa veroseuraamukset. Myös kaikki toiminimi yrittäjän sopimuksen, kuten autorahoitus ja vakuutukset on tehtävä uudelle osakeyhtiölle. (Toiminimestä osakeyhtiö - Toimi näin, niin vältät virheet s.a.)

Liiketoiminnan muutoksilla ei ole välittömiä verovaikutuksia tuloveroon, jos aiempaan toimintaan liittyvät varat ja velat siirretään yhtiölle, joka jatkaa toimintaansa samalla arvolla. Sen vuoksi tämä käytäntö olettaa jatkuvuuden periaatteen noudattamista sekä verotuksessa, että kirjanpidossa. Verotuksen kannalta toiminnan jatkuvuuden periaate edellyttää, että osakeyhtiöksi muutettavan toiminimen varat ja velat siirretään osakeyhtiön saman tulonlähteen varoihin ja velkoihin, jotka sisällytetään yhtiöön samaan määrään, kuin ne olivat vaihtovelkakirjalainan verotuksessa. Samoin tilien jatkuvuuden periaate edellyttää, että varat ja velat kirjataan osakeyhtiön tileille, jotta ne sisällytettäisiin samaan määrään, kuin osakeyhtiöksi muutettavan yrityksen kirjanpito. Näin

ollen poistavia hankintamenoja ei voida korottaa tai uusia varoja ei voida akti-voida verotuksen tai omaisuuslaskennan alaisina. (Yhtiömuodon muuttaminen toiminimestä osakeyhtiöksi s.a.)

3 OSAKEYHTIÖ

Osakeyhtiö on liikeyritys, jonka rekisteröity pääoma on jaettu tiettyyn määrään osakkeita. Osakeyhtiö on Suomen suosituin yritysmuoto ja uusia rekisteröityjä yrityksiä vuonna 2021 huhti-kesäkuun aikana oli perustettu 13 599. (Tilastokeskus 2021.)

3.1 Perustaminen ja hallinto

Osakeyhtiö soveltuu kaikenlaiseen kaupalliseen toimintaan. Yksi tai useampi luonnollinen- tai oikeushenkilö voi perustaa osakeyhtiön. Osakeyhtiön perustajat ja osakkeenomistajat voivat asua Suomessa tai ulkomailla.

On mahdollista perustaa osakeyhtiö ilman osakepääomaa. Jos osakkeilla on merkintähinta, ne voidaan merkitä myös muilla varoilla. Sitä kutsutaan apportiomaisuudella. Apportiomaisuus on omaisuus, jolla on osakeyhtiölle taloudellista hyötyä, joka voi olla esimerkiksi rakennus, työkoneet tai pakettiauto. (Holopainen 2020, 43–44.)

Päätökset osakeyhtiön asioissa tekevät osakkeenomistajat. Äänioikeus määräytyy osakkeiden lukumäärän mukaan. Henkilö, jolla on enemmän osakkeita, on myös enemmän oikeuksia ratkaista asioita (äänioikeus). Perussääntö on, että kaikki yrityksen osakkeet ovat yhtä suuret. (Osakeyhtiön osakkeen äänivalta s.a.)

Osakeyhtiö on vastuun näkökulmasta kaikkein turvallisin. Osakkeenomistajan vastuu osakeyhtiön veloista ja muista velvoitteista rajoittuu hänen sijoittamaansa pääomaan. Konkurssitilanteessa tai jos osakeyhtiö muuten ei kykene suorittamaan velvoitteitaan, omistajat eivät ole vastuussa veloista henkilökohtaisilla varoillaan, jos kyseessä ei ole lainan takaus. (Osakeyhtiö lyhyesti 2020.)

Osakeyhtiöllä on oltava osakkeenomistajien nimeämä hallitus. Hallitus huolehtii yhteisön johtamisesta ja edustaa yhteisöä. Hallitus voi nimittää toimitusjohtajan hoitamaan yhtiön päivittäisiä asioita. Jos osakeyhtiössä on vain yksi perustaja, hän voi olla koko osakekannan omistaja ja voi olla hallituksen ainoa toimiva jäsen. Tässä tapauksessa on tarpeen valita vähintään yksi varajäsen hallitukseen. Hallituksen varajäsenen valinta on pakollista, jos yhtiön hallituksessa on alle kolme nykyistä jäsentä. (Osakeyhtiön hallitus s.a.)

Osakeyhtiö katsotaan perustetuksi, kun se on rekisteröity kaupparekisteriin. Osakeyhtiön perustamiseksi kaikki osakkeenomistajat allekirjoittavat perustamissopimuksen, johon on liitetty yhtiöjärjestys. Vähimmäisversiossa peruskirja sisältää kolme kohtaa: yrityksen nimi, sijainti ja toimiala. Perustamissopimuksessa on oltava vähintään seuraavat asiat: sopimuspäivä, kaikki osakkeenomistajat, yhtiölle maksettava määrä osaketta kohden, maksuaika ja yhtiön hallituksen jäsenet. (Holopainen 2020, 43.)

Lisäksi perustamissopimuksessa on tarvittaessa ilmoitettu yhtiön toimitusjohtaja, hallituksen jäsenet ja tilintarkastajat. Sopimuksen allekirjoittamisesta on kolme kuukautta aikaa rekisteröidä osakeyhtiö. Jos perustajina toimii useita henkilöitä, on myös suositeltavaa tehdä osakassopimus, joka vahvistaa yhtiön osakkeenomistajien oikeudet ja velvollisuudet sekä työn- ja voitonjaon. (Huhtinen 2019.)

Osakeyhtiön voidaan rekisteröidä sähköisesti YTJ-portaalissa. Portaali muodostaa automaattisesti perustamissopimuksen ja yrityksen yhtiöjärjestys, minkä jälkeen on tarpeen avata yhtiön pankkitili osakepääoman tallettamiseksi. (Osayhtiön perustamispaketti s.a.)

3.2 Kirjanpito

Osakeyhtiö on velvollinen pitämään kirjanpitoa eli kirjaamaan tulot, kulut, omaisuuden, varat ja velat. Kirjanpito auttaa hallita yrityksen taloudellista asemaa. Osakeyhtiö on velvollinen pitämään kirjanpitoa kaksoiskirjauksella, eli jokainen tapahtuma suoritetaan kahdella tilillä: debit (varojen vastaanotto) ja

credit (varojen menot). Niiden perusteella muodostuu tuloslaskelma sekä yrityksen tase. (Tomperi 2012, 11–15.)

Yrityksen tilikausi on yleensä 12 kuukautta. Ensimmäinen tilikausi voi olla tätä ajanjaksoa lyhyempi tai pidempi, mutta enintään 18 kuukautta. Tilinpäätös laaditaan tilikauden lopussa. Tilinpäätös on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä tai aikaisemmin, jos tämä johtuu veroilmoituksen jättämisestä. Tilinpäätös sisältää tuloslaskelman sekä osakeyhtiön taseen. Tilinpäätös osoittaa yrityksen taloudellisen tuloksen, jonka perusteella maksetaan verot, voitonjako omistajien välillä tai tappioiden kirjaaminen. Tilinpäätöksen avulla myös määritetään yrityksen taloudellisen aseman varat, oma pääoma ja lainat. Yleensä tilinpäätös hyväksytään yhtiökokouksessa. (Mikä on osakeyhtiön tilikausi? s.a.)

Osakeyhtiö on velvollinen tekemään tilintarkastuksen mikäli: taseen loppusumma yli 100 000 euroa, liikevaihto yli 200 000 euroa tai yrityksen palveluksessa on yli kolme henkilöä. Pääsääntöisesti osakeyhtiö yhtiökokouksessa valitsee itselleen tilintarkastajan. Tilintarkastajalla on oltava toimilupa, eli hänellä on oltava asianmukainen ammattipätevyys. Lisensoiduilla tilintarkastajilla on KHT- tai HTM-sertifikaatti. Tilintarkastuksen kohteet ovat yrityksen kirjanpito-, johto- ja tilinpäätös. Tilintarkastaja antaa niistä kirjallisen lausunnon ja kirjaa tilintarkastuskertomuksen. Osakeyhtiöille on pakollista rekisteröidä tilinpäätöksen kaupparekisteriin. (Tilintarkastus s.a.)

3.3 Verotus

Osakeyhtiö on itsenäinen veronmaksaja ja maksaa voitoistaan 20 prosenttia veroa. Voittoa saadaan, kun vähennetään yrityksen tulosta vähennyskelpoiset kulut. Jos osakeyhtiöllä on muita, kun elinkeinotoimintaan kuuluvia tuloja, esimerkiksi toiminnan ulkopuolelle tehtyjä sijoituksia tai vuokratuloja, niin verotetaan tulolähteittäin. (Tomperi 2019, 46.) Osakeyhtiön verotettava tulo saadaan vähentämällä kunkin tulonlähteen verotettavasta tulosta vähennettävät kulut, jotka liittyvät kyseiseen tulonlähteeseen. Saman lähteen edelliset 10 vuoden tappiot vähennetään myös kunkin tulonlähteen tuloista. Osakeyhtiö voi joutua maksamaan tuloveron lisäksi Yle -veroa, jos sen verotettava tulo ylittää 50 000 euroa. (Osakeyhtiö lyhyesti. s.a.)

Osakeyhtiö on merkittävä verotoimiston ennakkoperintärekisteriin. Rekisteröintihakemus on hakemus yrityksen perustamisesta. Yhtiöllä tai yhtiön vastuuhenkilöillä ei saa olla verovelkoja, jotta ne voidaan merkitä rekisteriin. (Ennakkoperintälaki 11.6.2010/516).

Tilikauden aikana osakeyhtiö maksaa ennakkoveroa, joka muodostuu yrityksen arvioidusta tulosta. Tavallisesti tuloa arvioitaessa katsotaan edellisen tilikauden tulos. On parempi seurata voiton (tappion) kertymistä ja tarvittaessa pyytää verotuksen oikaisua. Jos tilikauden taloudellinen tulos osoittaa alustavan veron riittämättömän määrän, tilanne voidaan korjata lisäämällä ennakkomaksuja. Osakeyhtiö lähettää sähköisen hakemuksen ennakkoveron ja lisäenakon Oma Vero-palvelun kautta. Maksuohjeet toimitetaan veropäätöksen mukana. Ennakkomaksun eräpäivä on kunkin kuukauden 23. päivä. (Osakeyhtiön verotus s.a.)

Jos yritys myy tavaroita tai palveluja, joihin sovelletaan arvonlisäveroa, vero on ilmoitettava erikseen kuitissa tai laskussa. Yritys on arvonlisäverovelvollinen, jos yrityksen myyntitulojen summa ilman arvonlisäveroa eli liikevaihto, on yli 15 000 euroa. Arvonlisävero on kulutusvero ja yleisin verokanta on 24 prosenttia. On olemassa muita tuote- ja palveluryhmiä, jossa arvonlisäveroprosentit ovat 14 prosenttia (elintarvikkeet, ravintolat), 10 prosenttia (kirjat, majoituspalvelut), ja nolla prosenttia (terveydenala, rahoitus- ja vakuutuspalvelut). Yhtiö maksaa myynnistä arvonlisäveron verovirastolle. Tätä summaa voidaan pienentää arvonlisäverolla, jonka yritys maksaa myyntituotteita/-tavaroita ostaessaan. (Arvonlisävero 2021 s.a.)

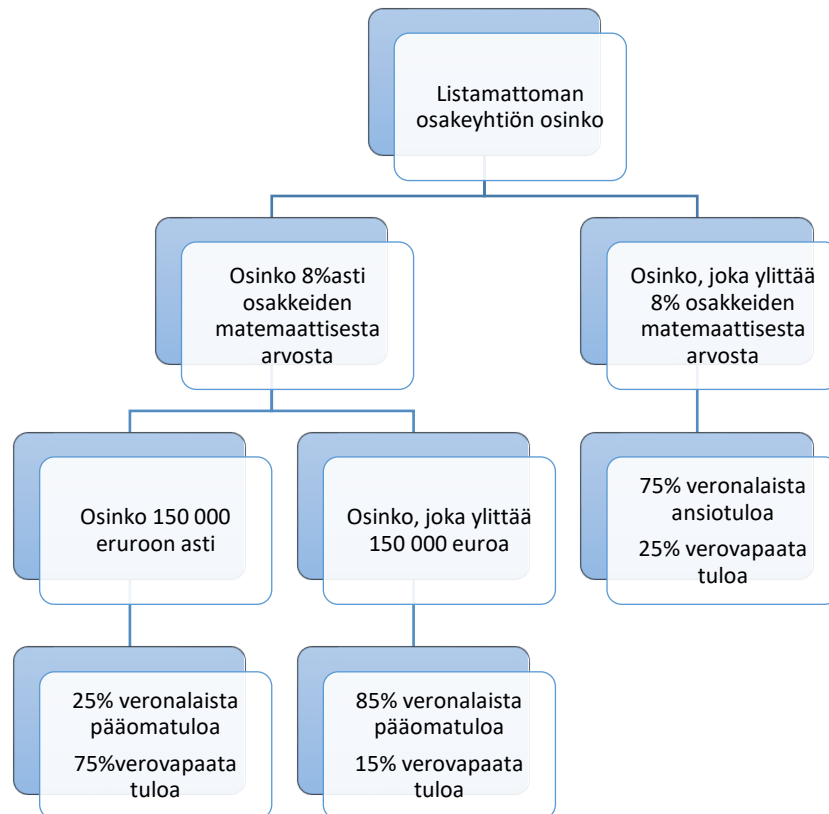
3.4 Osingonjako

Osinko on osa osakeyhtiön voitosta, joka jaetaan osakkeenomistajien kesken niiden hallussa olevien osakkeiden lukumäärän mukaan. Osakeyhtiön osakkeenomistajat voivat saada varoja osakeyhtiöltä palkan ja / tai osingon muodossa. Osakkeenomistajan palkka verotetaan hänen henkilökohtaisena ansiotulonaan. (Osinkojen verotus ja maksaminen osakeyhtiössä s.a.)

Osinkoa ei jaeta ennen kuin yhtiön tulos on verotettu, eli 20 prosenttia veroa maksettu verohallinnolle. Osingonjako perustuu tilinpäätöksen, joka yhtiökokous on hyväksynyt ja tilintarkastaja on tarkastanut. Hallitus tekee ehdotuksen osinkojen jakamisesta. Päätös osingon maksamisesta tehdään yhtiökokouksessa hallituksen ehdotuksen perusteella enemmistöpäätöksellä. (Holopainen 2020, 176.)

Kun osakas saa osinkoa yhtiöltä, osingon määrä jaetaan veronalaisen pääoma- tai ansiotuloon ja verottomaan tuloon. Osinkojen verotus lasketaan yhden osakkeen matemaattisen arvon perusteella. Verohallinto laskee arvoa vähentämällä yhtiön edellisen tilikauden varoista sen velat ja tulos jaetaan osakkeiden lukumäärällä. Jos osingon määrä on alle kahdeksan prosenttia osakkeen matemaattisesta arvosta, tällöin verotus lasketaan pääomatulo-osingolla: alle 150 000 euroa, siitä 75 prosenttia on verovapaata ja 25 prosenttia pääomatuloa. 150 000 euroa ylittävstä osasta: 15 prosenttia verovapaata ja 85 prosenttia pääomatuloa. Kaavio 3. (Osingot listaamattomasta yhtiöstä s.a.)

Kaavio 3. Osinkojen verotus. (Osingot listaamattomasta yhtiöstä s.a.)

4 TOIMEKSIANTAJA TMI X

Tämän työn toimeksiantajana on yksityinen elinkeinoharjoittaja, joka on aloittanut yritystoiminnan vuonna 2014 ja toimii rakennusosalalla. Ensimmäisenä vuonna yrittäjä työskenteli yksin ja apulaisena oli rakennusalan työharjoittelija. Autotallin rakentamisen jälkeen hän työskenteli alihankkijana kattoremonttiyrityksessä. Sieltä hän sai yhteystiedot suureen yritykseen, joka on työskennellyt omakotitalojen rakentamisen markkinoilla vuosikymmenien ajan. Yrittäjä solmi heidän kanssaan sopimuksen omakotitalon asennuksesta. Yrittäjä tajusi tarvitsevänsä avustajaa talon asennuksessa, joten hän palkkasi työntekijän, joka oli aiemmin ollut hänen yrityksessään työharjoittelussa. Toiminimiyrittäjä täytti tilauksen ajallaan ja täydellisesti, jonka jälkeen hän alkoi saada säännöllisiä tilauksia tältä yritykseltä ympäri Suomea.

Yrittäjällä oli rekisteröitävä liike kauppakamariin vuonna 2018 ja palkattava kaksi vakituista työntekijää. Yritystoiminta kasvoi ja vuonna 2020 yrityksen palveluksessa oli 7 henkilöä. Yrityksen kasvun myötä liikevaihto ja voitot ovat kasvaneet sekä pääomat ovat lisääntyneet ja on tullut ajankohtaiseksi pohtia yritysmuodon muutosta toiminimestä osakeyhtiöksi.

5 TUTKIMUSMENETELMÄ JA AINEISTO

Tässä luvussa tarkastellaan työn tutkimusosaa eli tutkimusmenetelmiä, aineiston keräämistä ja analysointia. Ensimmäisessä luvussa käsitellään kaikkien valintojen teoreettista perustaa sekä perustellaan tutkimusprosessin omat valinnat. Tämän opinnäytetyön tutkimus toteutetaan laadullisella tutkimuksella ja lähestymistapa on tapaustutkimus. Aineiston hankinta toteutetaan puolistrukturoidulla haastattelulla, jossa tietoa hankintaan sähköpostitse kyselyllä.

5.1 Tutkimusmenetelmät

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus on pätevä ja virallinen tapa tutkia, ja se tarjoaa yksityiskohtaista tietoa vastaajien taustalla olevista syistä ja motiiveista. Tavoitteena on saada syvempi käsitys aiheesta tai ongelmasta ihmisen

näkökulmasta. Laadullinen tutkimus on syvä, joten se auttaa tutkijaa ymmärtämään aiheen tai ongelman yksityiskohtia. Laadullisella tutkimuksella tarkoitetaan kaikenlaista tiedonkeruuta, joka on tarkoitettu kuvaavaksi, ei ennustavaksi, kuten kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Laadulliset tutkimukset johtavat usein hypoteeseihin, jotka testataan kvantitatiivisella tutkimuksella. (Kallinen & Kinnunen 2021.)

Yleensä se ei sovi isolle ihmisryhmälle (otokselle), mutta laadullinen tutkimus antaa yksityiskohtaisia ja selkeitä tietoja tutkittavasta aiheesta tai ongelmasta. Tutkimuksen laatua korostetaan määrän lisäksi - tässä tapauksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota materiaalin hankkimismenetelmiin. Laadullinen tutkimus yleensä vastaa kysymyksiin "miksi" ja "miten", jolloin ilmaisee syyt ja motiivit ja syventää ymmärrykseen tutkittavasta aiheesta. (RajatOn 2015.)

Tapaustutkimus on empiirinen tutkimus, tutkimuksessa tarkastellaan yhtä tapausta laajasta ilmiöstä (esimerkiksi yhden raja-alueen kehittymistä). Tapaustutkimusten avulla selvitetään, mitkä asiat ja ongelmat liittyvät eri ilmiöihin. Yleensä niiden tarkoituksena ei ole yleistää tutkimuksen tuloksia, eli yhdestä tapauksesta on mahdotonta päätellä, mitkä tulokset olisivat muissa tapauksissa. Tapauksia voidaan kuitenkin verrata toisiinsa. Voidaan harkita, mitkä tapaukset on yhdistetty ja mitkä on erotettu toisistaan - mitä niistä voidaan sanoa tutkitusta ilmiöstä. (Vuori 2021.)

Tapaustutkimuksella tutkimuksen aiheeksi on yleensä tapana valita yhden ilmiön, tapahtuman, tutkimuskohteen tai tapausjoukon, jossa prosessit ovat kiinnostavia. Tapaustutkimus tehdään nykyisessä ja todellisessa tilanteessa, jolloin se on kuvaava tutkimustyyppi. Tapaustutkimus on luonnollinen tapa tutkia käytännön ongelmia, samalla käsitellä ja kuvata sitä. Aihe kuvataan huolellisesti ja siitä dokumentoidaan pääasiallisia, kiinnostavia ominaisuuksia, ja siitä johtuen yleensä tutkimuksen aineisto on runsas. (Tuomi & Sarajarvi 2018, 72–74.)

Tässä opinnäytetyössä päätettiin tehdä laadullinen tutkimus ja tutkimukselliseksi lähestymistavaksi valikoitui tapaustutkimus. Tutkimuksen kautta pyritään saamaan syvä ja yksityiskohtainen ymmärrys yritysmuodon vaihdosta sekä käsittelemään sitä toiminimiyrittäjän eli toimeksiantajan kannalta.

Tällöin yrityksen muodonmuutos tunnetaan syvemmin ja sitä on mahdollista sopeuttaa myös yksittäistapaukseen.

Tässä laadullisessa tutkimuksessa teoria ja haastattelumateriaalit pohjautuvat tutkimusongelmaan. Ongelma voidaan jäljittää tutkimuksen kaikissa vaiheissa haastattelukysymysten valmistelusta alkaen aina tulosten tuottamiseen asti. Tutkimusmenetelmä ja lähestymistapa tukevat tutkimuksen aikomusta ja suoritusta, ja niillä on paljon yhteistä tämän opinnäytetyön tutkimuksen kanssa. Tästä syystä laadullinen tutkimus valittiin opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi ja tapaustutkimuksen lähestymistavaksi.

5.2 Aineiston hankinta

Tutkimusmateriaalin hankkimisen perusta on tutkimustehtävä, jonka mukaan tutkimuksen tekijä valitsee materiaalin hankkimismenetelmän. Siksi tutkijan tulee käyttää työssään sellaista aineistoa, joka parhaiten sopii tutkimustehtävään. Tutkittava aineisto voi olla valmis aineisto, esimerkiksi viranomaisen verkkosivut, arkistodokumentit, kyselyt ja haastattelut tai itse kerätty. (Koppa 2014.)

Tuomen ja Sarajärven (2018) mielestä yleisimmät laadullisen tutkimuksen tiedonkeruumenetelmät ovat haastattelut, kyselyt ja havainnoinnit. Haastattelut ovat hyvin erilaisia, jotka voivat olla sekä yksilöllisiä, että ryhmäkohtaisia. Haastattelutyypeissä on useita osioita: strukturoitu, puolistrukturoitu ja avoin haastattelu. Haastattelua suunniteltaessa on otettava huomioon yhdestä näkökulmasta kysymysten muotoilun jäykkyysaste ja toisesta se, miten haastattelija rakentaa haastattelutilanteen. Haastattelussa on tärkeää pitää mielessä muutama perusidea, jotta haastattelutilanne sujuu - sekä hyödyntää niin vastaajaa, kuin haastattelijaa. On hienoa, jos haastattelu on ennalta suunniteltu tilanne, jossa haastattelija tietää, mistä aiheesta todella puhutaan ja miten se suoritetaan prosessin yhteydessä. Haastattelijan tulisi myös ottaa johtava rooli alusta alkaen ja muistaa motivoida haastateltavaa riittävästi.

Puolistrukturoidussa haastatteluissa kysymysten sanamuoto ja joskus järjestyks on kaikille sama. Tämä perustuu ajatukseen, että kysymyksillä on sama

merkitys kaikille vastaajalle. Joissakin tapauksissa haastattelija laatii vain luetelon käsiteltävistä yleisistä aiheista, joita kutsutaan haastatteluoppaiksi. Haastatteluoppaat auttavat tutkijoita keskittämään haastattelut keskusteltuihin aiheisiin rajaamatta niitä tiettyyn muotoon. Tämä vapaus voi auttaa haastattelijoita mukauttamaan kysymyksensä haastattelutilanteeseen ja haastateltaviin ihmisiin. Tällainen haastattelu ei tarjoa valmiita vastauksia eikä anna vastaajille mahdollisuutta ilmaista ajatuksiaan vapaasti. (Eskola & Suoranta 1998. 84–87.)

Opinnäytetyön aineiston hankintamenetelmäksi valittiin puolistrukturoitu haastattelu. Menetelmä valittiin, koska tarkoituksena oli koota mielipiteet, tiedot ja kokemukset tutkittavasta aiheesta ja tuottaa tämän materiaalin perusteella johtopäätöksiä yritysmuodon muutoksesta sekä kannattavuudesta toiminimiyrittäjän kannalta. Menetelmän etu on se, että tutkija voi muokata tutkimusongelmaan pohjautuvien haastattelukysymysten muotoa ja tarkkoja sanamuotoja haastateltavien välillä. Puolistrukturoitu haastattelu antaa vastaajille mahdollisuuden ilmaista ajatuksiaan vapaasti, jolloin saadaan heidän omat näkemyksensä, mielipiteet ja kokemukset.

Kuten on aikaisemmin todettu, kun haastatteluun valitaan vastaajia, muistetaan aina ottaa huomioon se, mitä tutkitaan. Haastateltavaksi valittiin kolme henkilöä: toiminimiyrittäjän kirjanpitäjä, yrittäjä, jolla on kokemus yritysmuodon muutoksesta sekä toiminimiyrittäjä eli opinnäytetyön toimeksiantaja. Tutkimukseen on valittu henkilöt, joilla on käsitys, tietämys tai kokemus tutkittavasta ilmiöstä. Haastattelussa haluttiin saada mahdollisimmat monipuoliset ja kattavat vastaukset, näin ollen vastaajat valittiin erilaisen kokemuksen perusteella.

Haastattelut suoritettiin syyskuussa 2021. Haastateltavat saivat etukäteen laaditut kysymykset ja saatekirjeen (liite 1) sähköpostilla. Pandemian ja vastaajien etäisyyden vuoksi henkilökohtaisia haastatteluja olisi ollut vaikea järjestää, joten sähköpostihaastattelu onkin tässä tapauksessa ollut paras vaihtoehto. Kysymykset toimeksiantajan osalta löytyy liitteestä 2. ja toiminimiyrittäjän kirjanpitäjän osalta liitteestä 3. Kokeneen yrittäjän haastattelukysymykset löytyvät liitteestä 4.

5.3 Aineiston analysointi

Laadullisen aineiston tärkeimpiä ominaisuuksia ovat seuraavat: aineiston laajuus, aineiston teoreettinen kattavuus, aineiston muodostaminen ja aineiston kyllääntyminen. Tietoihin perustuvista tutkimuksista on erilaisia kuvauksia siitä, miten kerätyt tiedot voidaan analysoida. Sisällönanalyysi on perusmenetelmä, jota saatetaan hyödyntää kaikissa laadullisen tutkimuksen perinteissä. Sisällönanalyysiä ei voida pitää ainoana menetelmänä, vaan myös laajana teoreettisena kehyksenä, joka voidaan yhdistää erilaisiin analyysityyppeihin. Useimmat kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät periaatteessa jotenkin perustuvat sisältöanalyysiin, jos sisältöanalyysi viittaa kirjallisen, kuultavan tai nähtävän sisältönanalyysiin väljänä teoreettisena perustana. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 91.)

Tuomi ja Sarajärvi (2018, 140–141) esittelivät kirjassaan askeleet laadulliselle tutkimusanalyysin edistymiselle. Tutkija tekee päätöksen, mikä aineistossa kiinnostaa. Valitaan yksi hyvin määritellyistä, kapeista ilmiöistä, se mistä tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita. Toinen askel on, kun tutkija tarkistaa aineistoa, erottaa ja merkitsee täsmälleen ne aiheet, jotka liittyvät aiemmin määriteltyihin rajoihin: kirjallisuudessa metodi nimitetään aineiston litteroinniksi ja koodaamiseksi. Kaikki tarpeeton otetaan pois analyysistä. Kerätään merkityt aineistot yhteen ja erotetaan muusta materiaalista. Kolmantena askeleena on, että tutkija luokittelee, teemoittaa tai tyyppittelee aineiston. Luokitus jakaa sisällön yksinkertaistettuihin teemaluokkiin ja aineisto voidaan tarvittaessa ilmaista taulukkona. Teemoituksessa noudatetaan samaa periaatetta kuin luokittelussa, mutta siinä korostetaan sitä, mitä jokaisesta aiheesta on sanottu. Tyyppittelyssä aineisto ryhmitellään tiettyjen tyyppien mukaan. Esimerkiksi tiettyjen esitysaineiden puitteissa etsitään yhteisiä piirteitä ja näiden yhteisten piirteiden perusteella muodostetaan eräänlainen yleistys. Lopuksi tutkija kirjoittaa yhteenvedon.

Eskola (2018, 212–214) jaottelee laadullisen tutkimuksen sisällönanalyysin kolmeen eri tyyppiin: aineistolähtöinen analyysi, teoriaohjaava ja teorialähtöinen analyysi. Aineistolähtöisessä analyysissä tavoitteena on muodostaa uusi teoreettinen kokonaisuus. Teorialähtöisessä analyysissä analyysiä ohjaa teo-

ria, josta hypoteesi johdetaan. Tutkija etsii aineistosta tiettyjä aiheita tai käsitteitä ja vertaa olemassa olevaan teoreettiseen malliin. Teoriasidonnaisessa analyysissä teoria ja aineisto ohjaavat vuorotellen tutkijan ajattelua.

Tässä tutkimuksessa aineistoa tarkastellaan Tuomen ja Sarajärven (2018) neljän askel prosessina, joka on kuvattu aiemmin tässä tutkimuksessa. Tutkimuksen sisältöanalyysi suoritetaan teorian perusteella, liittäen aineisto sisältöteoriaan. Tutkimuksen tarkoituksena on teoreettisesti perustella materiaalista saadut tiedot, jotta johtopäätökset ja näkemykset olisivat luotettavampia.

Analysointi aloitettiin siitä, että tulostettiin sähköpostista saadut vastaukset paperille ja käytiin niitä läpi, jolla haluttiin varmistaa, että aineistoa on saatu riittävästi. Sen lisäksi paperilla olevat haastatteluvastaukset ovat helpommin ja selkeämmin käsiteltävissä. Tämän jälkeen jokainen aihe jaettiin läpivienniksi omalle värille ja käytiin läpi kunkin aiheen vastaukset, joissa oli yliviivaukset tietyllä värillä tulosten saamisen helpottamiseksi. Haastattelujen tekstimateriaaleista etsittiin vastauksia kysymyksiin ja tehtiin pieni valikoiman erilaisia lausuntoja ja asioita, erityisesti niistä, jotka näkyivät voimakkaasti haastatteluissa. Niiden perusteella alettiin muodostaa tutkimuksen tuloksia.

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä luvussa esitellään tämän työn tutkimuksen tuloksia. Tulokset ovat jaoteltu opinnäytetyön teorian mukaan. Ensin esitellään toiminimeä ja sen positiivisia ja negatiivisia puolia. Sen jälkeen käsitellään yritysmuodon muutos ja muutoksen prosessi. Lopuksi esitellään osakeyhtiötä koskevia tuloksia.

6.1 Toiminimi ja yritysmuodon muutos

Toiminimi

Haastattelun tavoitteena oli selvittää, mitkä ovat toiminimen positiiviset ja negatiiviset puolet. Vastaaajien mielestä toiminimen positiiviset puolet ovat seuraavat; toiminimi hyvin sopii aloittaville yrittäjille, joilla on pieni yrittäjän kokemus. Alkuvaiheessa yrittäjä voisi toimia pieniyrittäjänä ilman rekisteröintiä. Jos

yritys onnistuu ja yrittäjä haluaa laajentaa toimintiaan, hän rekisteröi yritysensä kaupparekisteriin ja verohallintoon. Koska toiminimen perustajana toimii yksi henkilö ja yrittäjä on vastuussa kaikista päätösten teoista, laki ei vaadi tilintarkastusta. Toiminimen hallinnointi on yksinkertainen, ei tarvitse pitää kokouksia, eikä ole muuta byrokratiaa. Voittojaon päätös ja rahan nostot tililtä myös ovat yksinkertaisia. Haastatteluun vastanneet olivat huomanneet myös, että tapauksessa, jos elinkeinonharjoittajan yritystoiminta on vähäinen, helpoa olisi ottaa tauko tai sulkea yritystoiminta kokonaan.

Haastatteluun vastanneet pitivät toiminimen negatiivisina puolena sen, että toiminimiyrittäjällä on suuret vastuut yritystoiminnasta. Yrittäjyyteen liittyy aina riskejä. Yrityksiä voi vahingoittaa esimerkiksi huono taloustilanne tai valuuttakurssin nousu. Pahimmillaan yrittäjä ei yksinkertaisesti tee voittoa, ja hän on velkaa niin paljon, että hänen on vastattava omilla säästöillään ja omaisuudellaan. Toiseksi negatiiviseksi puoleksi vastaajat ovat huomanneet, että liiketoiminnan tuloksen kasvaessa verokanta myös kasvaa. Yksi vastaajista kertoo että, yritystoiminnan aloittaessa hän ei tuntenut eroa maksaako hän veroa yksityisenä yrittäjänä vai palkansaajana, mutta kun yrityksen liikevaihto ja tulos alkoivat kasvamaan, verot nousivat huomattavasti. Tuntui siltä, että toiminnella toimiminen ei ole enää kannattavaa verotuksen näkökulmasta.

Yritysmuodon muutos

Haastattelun tavoitteena oli selvittää, milloin yritysmuodon muutos kannattaa tehdä ja miten se käytännössä tapahtuu. Haastattelussa kävi ilmi vastaajien erittäin johdonmukaiset vastaukset kysymykseen yrityksen muodon muutoksen syistä. Vastaajat yksimielisesti ovat kertoneet, että kun yrityksen liikevaihto ja henkilöstön määrä kasvaa, yrityksenmuotoa kannattaa vaihtaa.

Haastattelun vastaajat pitivät yritysmuodon muutosta prosessina, joka täytyy suunnitella etukäteen. Heidän mielestensä olisi hyvä, jos asiantuntijat olisivat mukana koko muutosprosessin aikana. Tavallisesti tilitoimistot ja kirjanpitäjät auttavat yritysmuodon muutoksen prosessissa. Yritysmuodon muutoksessa on muutama vaihtoehto, esimerkiksi, että yrittäjä lopettaa toiminimen ja perus-

taa osakeyhtiön. Toinen vaihtoehto voi olla seuraava: toiminimi jatkaa toimintoa, yrittäjä perustaa rinnakkaisesti osakeyhtiön ja vähitellen siirtää omaisuutta, asiakkaita toiminimeltä yhtiölle tai siirtää toiminnot kokonaisuudessa toiminimeltä osakeyhtiölle jatkuvuuden periaatteella. Yksi asiantuntija kertoo, että tavallisesti yritysmuodon muutos tapahtuu toiminimeltä henkilöyhtiöksi ja sitten henkilöyhtiön kasvaessa muutetaan osakeyhtiöksi, muutos toiminimeltä suoraan osakeyhtiöksi tapahtuu todella harvoin.

6.2 Osakeyhtiö

Haastattelun avulla haluttiin selvittää osakeyhtiön yritysmuotona tärkeimmät hyödyt. Vastajat ovat kertoneet, että yritysmuotona osakeyhtiö on verotusyistä kannattavampi. Myös vastauksissa on huomattu tärkeä asia, että osakeyhtiön voi perustaa yrittäjänä yksin, mutta tarvitsee kuitenkin hallituksen varajäsenen. Osakeyhtiön voi perustaa myös useampi henkilö yhdessä, silloin päätöksen vastuu jaetaan perustajan keskenään osakkeen / äänen mukaan enemmistöperiaatteella.

Haastateltavien mukaan yrityksen laajentamisen tullessa ajankohtaiseksi rahoituksen hakemisen kannalta on selkeämpi, kun vastuut ja vakuudet ovat selkeästi erillään yksityisestä omistuksesta. Käytännön asioiden hoito-osakeyhtiössä ja lisähenkilökunnan palkkaaminen on selkeämpää. Vastaajien mielestä yhtiömuoto tuo myös tietyllä tapaa lisäuskottavuutta toimijalle. Vastajat ovat huomioineet vastuksissaan myös tärkeän asian - osakeyhtiön yritysmuotona on hyvä puoli myös se, että osakeyhtiö on helpompi myydä, jakaa tai periä.

Asiantuntijoiden mielestä mitään erityisen negatiivista osakeyhtiön yritysmuotona ei ole. Mutta yhtiömuodon muutoksen myötä saattaa tulla tiettyjä hallinnollisia vastuita. Nämä eivät kuitenkaan kuormita kokonaisuuden kannalta niin paljon, että sitä voisi sanoa negatiiviseksi.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä luvussa esitellään tutkimuksen pohjalta muodostuneita johtopäätöksiä. Johtopäätökset esitellään samassa järjestyksessä, kuten luvussa 6., joilla pyritään saada vaivaton yhteys opinnäytetyön teoreettiseen viitekehykseen. Tutkimustuloksen ja johtopäätösten perustella muodostetaan toimenpidesuositukset opinnäytetyön toimeksiantajalle. Luvun lopussa käsitellään tutkimuksen luotettavuus.

7.1 Johtopäätökset

Uusille yrityksille ensimmäiset toimintavuodet ovat kriittiset. Kuitenkin, kun kriittinen vaihe on ohi, yritys voi alkaa kasvaa nopeaa vauhtia. Tässä tapauksessa on hyvä miettiä, onko alkuperäinen liiketoimintamuoto parhain tapa yrittää. (Toiminimi osakeyhtiöksi- Milloin toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi kannattaa? s.a.)

Toiminimi

Yksityinen elinkeinonharjoittaja tai toiminimi on yksinkertaisin yritysmuoto ja se on helppo luoda. Tämä yritysmuoto sopii usein aloittelevalle pienyrittäjälle. Rekisteröitymismenettely yksityisenä yrittäjänä ilman oikeushenkilön muodostamista on yksinkertainen. Toiminimen perustaminen ei vaadi erityisiä asiakirjoja, eikä alkupääomia tarvita. Yrittäjä tekee itsenäisesti päätöksiä ja allekirjoittaa sopimuksia, sekä myös hallinnoi toiminnasta saatavia tuloja ja on vastuussa yrityksen velvoitteista kaikella omaisuudellaan. (Eisto 2019.) Yrittäjyyteen liittyy aina riskejä. Toiminnan laajentamiseksi täytyy investoida yritykseen, ja tavallisesti yrittäjät hakevat rahoituksia, eli lainoja pankilta. Toiminimessä tämä tekijä on negatiivinen, konkurssitilanteessa tai jos toiminimiyrittäjä muuten ei kykene suorittamaan velvoitteitaan, hän on vastuussa veloista henkilökohtaisilla varoillaan.

Yksityisen yrittäjän yrityksessään saamat tulot verotetaan hänen henkilökohtaisina tuloinaan. Yleensä suurin osa tuloista liittyy ansiotuloihin, joista yrittäjä maksaa henkilökohtaista tuloveroa. Ansiotulo verotetaan progressiivisesti. (Verotieto oy.) Tapauksessa, jossa verojen summa ylittää osakeyhtiön vastaavia korkeammaksi, elinkeinonharjoittajana toimiminen ei ole enää tuottava.

Eli, kun yrittäjä maksaa yli 30 prosenttia tuloverosta, toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi voi olla ajankohtainen. (Toiminimi osakeyhtiöksi- Milloin toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi kannattaa? s.a.)

Yritysmuodon muutos

Yritysmuodon vaihdolle on monia perusteita, kuten: yrityksen myynti, sukupolvenvaihdos, rahoituksen hankkiminen ja toiminnan laajeneminen. Yritysmuodon vaihdosta kannattaa miettiä tapauskohtaisesti. (Toiminimi osakeyhtiöksi- Milloin toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi kannattaa? s.a.)

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajan perusteltu syy yritysmuodon muutok-
selle voi olla yrityksen liikevaihdon ja henkilöstön kasvu. Tutkimuksessa selvi-
tettiin, että yrityksen laajentamisen tullessa ajankohtaiseksi rahoituksen hake-
misen kannalta on selkeämpi, kun vastuut ja vakuudet ovat selkeästi erillään
yksityisestä omistuksesta. Käytännön asioiden hoito osakeyhtiössä ja lisähen-
kilökunnan palkkaaminen on selkeämpää. Työnantajan vastuu ongelmatilan-
teissa voi olla osakeyhtiön kannalta turvallisempi. Jos yrityksellä on varaa ot-
taa työhön kokopäiväisiä työntekijöitä, se on usein merkki yrittäjälle, että yri-
tysmuoto toiminimestä osakeyhtiöksi on muutettava (Toiminimi osakeyhtiöksi
– miksi, milloin ja miten? s.a).

Osakeyhtiö

Osakeyhtiö soveltuu kaikenlaiseen kaupalliseen toimintaan. Yksi tai useampi
luonnollinen- tai oikeushenkilö voi perustaa osakeyhtiön. Osayhtiön perusta-
misprosessi on järjestelmällisempi ja vaatii enemmän ponnistelua. Hallinto-
sista näkökulmastakin osakeyhtiö on byrokraattisempi. (Osakeyhtiö lyhyesti
2020.)

Osakeyhtiössä työskentelevä yrittäjä voi maksaa itselleen palkan, osinkoja tai
jakaa varoja sen mukaan, mikä on kannattavinta verojen maksamiseen näkö-
kulmasta. (Toiminimi osakeyhtiöksi- Milloin toiminimen muuttaminen osakeyh-
tiöksi kannattaa? s.a.) Osakeyhtiössä yrittäjä voi maksaa itselleen luontais-
etuja. Luontaisetut on muu kuin rahapalkka tai rahapalkan lisäksi maksettava

palkka, joka voi olla esimerkiksi lounas-, auto- tai asuntoetu. Luontaisetuet otetaan huomioon verotettaessa työntekijää tai palveluhenkilöä summan muodossa, jonka määrä määritetään vuosittain. (Luontoisedut verotuksessa s.a.)

Osakeyhtiö on vastuun näkökulmasta kaikkein turvallisimmin. Osakkeenomistajan vastuu osakeyhtiön veloista ja muista velvoitteista rajoittuu hänen sijoittamaansa pääomaan. Konkurssitilanteessa tai jos osakeyhtiö muuten ei kykene suorittamaan velvoitteitaan, eivät omistajat ole vastuussa veloista henkilökohtaisilla varoillaan, mikäli kyseessä ei ole lainan takaus. (Osakeyhtiö lyhyesti 2020.)

Toimenpidesuositukset TMI yrittäjälle

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, miten toiminimi ja osakeyhtiö eroavat toisistaan verotuksellisesta ja hallinnollisesta näkökulmasta. Opinnäyteteorian osion ja tutkimuksen avulla saamme selvän käsityksen, että toiminimen ja osakeyhtiön välillä on suuria eroja. Elinkeinoharjoittaminen on yksinkertaisesti helpompi perustamisen ja hallinnon näkökulmasta. Osakeyhtiössä on taas enemmän byrokratiaa, mutta samaan aikaan riskien kohdalla yrittäjä on paremmin suojattu. Osakeyhtiössä työskentelevä yrittäjä voi maksaa itselleen palkan, osinkoja tai jakaa varoja sen mukaan, mikä on kannattavinta verojen maksamiseen näkökulmasta (Toiminimi osakeyhtiöksi- Milloin toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi kannattaa? s.a.) Yritysmuodon vertailutaulukossa (taulukko 4.) on koottu tiiviisti yritysmuotojen eroavaisuudet. Taulukosta nähdään, että jokaisella yritysmuodolla on omat etunsa.

Taulukko 4. Yritysmuotojen eroavaisuudet

	Toiminimi	Osakeyhtiö
Perustaminen	Perustamisilmoitus Verohallinnolle ja kaupparekisteriin	Perustamisilmoitus, yhtiöjärjestys, perustamis-sopimus
Omistus	Yksi omistaja	Yksi tai useampi luonnollinen- tai oikeushenkilö
Hallinto	Ei	Hallitus, yhtiökokous

Kirjanpito	Yhdenkertainen, tilinpäätös ei pakollinen	Pakollinen kahdenkertainen kirjanpito ja tilinpäätös
Riskienhallinta	Vastuu yrittäjän omaisuudella	Ei ole vastuu, jos kyseessä ei ole lainan takaus
Verotus	Pääoma- ja ansiotulo-vero	Yhteisövero ja henkilökohtainen vero palkasta ja osingosta
Palkanmaksu	Ei	Palkka ja/ tai osingot

Pienyrittäjälle yksityisyrittäjyys on luultavasti parempi vaihtoehto kuin osakeyhtiö, esimerkiksi mikäli yrittäjä on suunnittelemassa työskentelyä yrityksessään yksin, ja toiminimen liikevaihto pysyy kohtuullisena vuodesta toiseen. Tapauksessa, jossa verojen summa ylittää osakeyhtiön vastaavia korkeammaksi, elinkeinonharjoittajana toimiminen ei ole enää tuottavaa. Eli, kun yrittäjä maksaa yli 30 prosenttia tuloverosta, toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi voi olla ajankohtainen. (Toiminimi osakeyhtiöksi- Milloin toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi kannattaa? s.a.)

Toisena tavoitteena oli selvittää kannattaako yritysmuoto muuttaa toiminnesta osakeyhtiöksi. Yritysmuodon muutokselle voi olla useita tekijöitä, kuten yrityksen kasvu, verotus, henkilöstön rekrytointi ja palkkaaminen. Tämän tutkimuksen toimeksiantajan yrityksestä tiedetään: yritys kasvaa ja toiminnella toimivan yrittäjän vastuu yrityksen toiminnasta sekä henkilöstöstä kasvaa myös. Opinnäytetyön teorian ja tutkimuksen tuloksen pohjalta voidaan todentaa, että tapauksessa, jossa yrittäjällä on suunnitteilla kasvattaa ja laajentaa yrityksen toimintiaan, toiminimi yritysmuotona ei ole kannattava. Yrittäjälle on suositeltava vaihtaa yritysmuotoa toiminimestä osakeyhtiöksi.

7.2 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Eskolan ja Suorannan (1998) mielestä laadullisen tutkimuksen perusta on tutkijan subjektiviteetti ja sen tunnustaminen, jotta tutkija on koko tutkimuksensa merkittävä tutkimusväline. Laadullisessa tutkimuksessa keskeinen luotetta-

vuuden kriteeri on tutkija itse, sillä luotettavuuden arviointi koskee koko tutkimusprosessia, aineiston kattavuutta, tutkimuksen laatua ja johtopäätösten pätevyyttä. Tästä syystä laadulliset tutkimusraportit ovat yleensä paljon henkilökohtaisempia ja heijastavat tutkijan omaa pohdintaa, niin kuin määrällinen tutkimus. Tutkijan on muistettava toimia hyvän tieteellisen käytännön ja eettisten periaatteiden mukaisesti.

Tuomi ja Sarajärvi (2018, 136–137) kirjassaan pohtivat, että laadullisen tutkimuksen arvioinnille ei ole yksiselitteisiä ohjeita. Määrällisen tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan tavallisesti validiteetin (tutkimuksen luotettavuus) ja reliabiliteetin (tutkimustulosten toistettavuus) kautta. Laadullisen tutkimuksen luotettavuusarviointissa näitä käsitteitä voidaan käyttää myös. Kuitenkin laadullisessa tutkimuksessa käsitteet ovat muuttuneet todelliseksi ontologiaksi, mukaan ottaen että, päähuomiota tulisi kiinnittää tutkimukseen siitä, onko tutkimuksen kohde todella olemassa. Näin ollen kohde erottuisi objektiivisen tiedon hakemisesta sosiaalisesta todellisuudesta, siksi laadullisen tutkimuksen ei pitäisi väittää, että tulkinnat ovat oikeita, koska tutkimuksen ominaispiirre on tyypillisesti moniselitteinen. Laadullisessa tutkimuksessa on otettava huomioon sekä teoreettinen ja tuloskeskeinen kriittisyys, jotta tutkimuksen aiheita voidaan analysoida monesta näkemyksestä.

Tuomi ja Sarajärvi (2018, 140–141) ovat laatineet niin sanotun tarkistuslistan, jota tutkija voi hyödyntää laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa. Tutkimusta arvioidaan kuitenkin kokonaisuutena painottaen sen sisäistä johdonmukaisuutta, eli toisin sanoen, vaikka tutkimusraportin seuraavan luettelon kohdat ovat täytetty loistavasti yksitellen ja niiden tulisi olla myös oikeassa suhteessa toisiinsa. Tutkimuksen aihe ja tavoite: mitä ollaan tutkimassa ja miksi. On tärkeää muistaa, että ollaan tutkimassa ilmiötä, eikä tutkimuksen vastaajia. Tutkijan otettava huomioon miksi tutkimus on tärkeä, mitä tutkija olettaa, kun on aloittanut tutkimuksen ja onko mielipide muuttunut. Aineiston keruussa on puolestaan kiinnitettävä huomiota seuraaviin asioihin: miten tutkimuksen aineiston hankinta on toteutettu menetelmänä ja tekniikkana, ja miten aineiston hankinnan ominaispiirteet ja ongelmat tulevat esiin.

Tutkimuksen vastaajat: Millä perusteella vastaajat valittiin tutkimukseen. Montako vastaajaa on osallistunut tutkimukseen ja kuinka tutkija on ottanut heihin

yhteyttä. Tässä vaiheessa tutkijan on muistettava, että vastaajien henkilöllisyyttä ei saa paljastaa. Tutkija-vastaaja-suhde: Arviointi siitä, miten tutkija-vastaaja-suhde toimii tutkimuksen aikana. Tutkimuksen kesto: Minkälaisella aikataululla tutkimus on suoritettu. Aineiston analyysi: Kuinka tutkimusaineistoa analysoitiin ja miten tulokset ja johtopäätökset saatiin. Tutkimuksen luotettavuus: On arvioitava, miksi tutkimus täyttää korkeat eettiset vaatimukset, miksi tutkimusraportti on luotettava. Tutkimuksen raportointi: Miten tutkimusaineisto kerättiin ja analysoitiin. Tutkijan on annettava lukijoille rehellinen selitys aineiston muodostamisesta ja analysoinnista. Kun tutkimuksen prosessista selostaa yksityiskohtaisen tarkkaan, ovat tutkimustulokset täsmällisempiä ja ymmärrettävämpiä.

Luotettavuuden arviointi tässä työssä

Opinnäytetyö aloitettiin työn tarkoituksen määrittelyllä, mikä mahdollisti tutkimustehtävien muodostamisen opinnäytetyön tarkoituksen pohjalta. Tässä opinnäytetyössä päätettiin tehdä laadullinen tutkimus ja tutkimukselliseksi lähestymistavaksi valittiin tapaustutkimus. Aineiston hankinnassa tavoiteltiin haastateltavien mielipiteitä ja näkemyksiä, sekä kokemuksia yritysmuodon muutoksen osalta, jotka ovat tapaustutkimukselle ominaista. Tutkimuksen kautta pyrittiin saamaan syvälinen ja yksityiskohtainen ymmärrys yritysmuodon vaihdosta sekä käsitellä sitä toimeksiantajan kannalta. Haastateltavaksi valittiin henkilöt, joilta löytyy tietämystä tai kokemusta tutkittavasta ilmiöstä. Haastattelut suoritettiin sähköpostitse, mikä oli pandemian aikana paras vaihtoehto. Sähköpostihaastattelulla oli hyvä puoli myös se, että ilman tutkijan läsnäoloa vastaajat saivat enemmän aikaa miettiä rauhassa aihetta ja vastata kysymyksiin.

Tutkimusaineistossa tarkistettiin ja erotettiin täsmälleen ne aiheet, jotka liittyvät aiemmin määriteltyihin rajoihin. Haastattelujen tekstimateriaaleista etsittiin vastauksia kysymyksiin ja tehtiin pieni valikoima erilaisia lausuntoja ja asioita erityisesti niistä, jotka näkyivät voimakkaasti haastatteluissa. Laadullisen aineiston yksi tärkeimmistä ominaisuuksista oli aineiston laajuus. Kerätyn aineiston laajuus ei ollut niin iso mitä odotettiin. Vastausten asiayhteys teoreettiseen viitekehykseen viittaa kuitenkin siihen, että tutkimuksen käsitteet ja tutkimustuloksen tulkinnat vastaavat toisiaan. Lisäksi tutkimuksen uskottavuutta

tukee se, että opinnäytetyön aihe ei ole entisestään tuntematon ja sitä on käsitelty aiemmissa tutkimuksissa.

8 LOPUKSI

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, miten toiminimi ja osakeyhtiö eroavat toisistaan verotuksellisesta ja hallinnollisesta näkökulmasta. Toisena tavoitteena oli selvittää kannattaako yritysmuotoa muuttaa toiminimestä osakeyhtiöksi. Opinnäytetyön aihe ei ole ennestään tuntematon ja sitä on käsitelty jo aiemmissa tutkimuksissa, mutta silti aihe oli mielenkiintoinen ja tarpeellinen työn toimeksiantajalle. Opinnäytetyön kirjoittajalle tutkimuksen aihe oli kiinnostava ja hyödyllinen, ja tekijä pystyi hyödyntämään opiskelun aikana saatuja tietoja. Myös ohjaajalta saatu kannustus oli erittäin tärkeä työn valmiiksi saamisessa.

Opinnäytetyö käynnistettiin syksyllä 2019 ja alkuperäinen tavoite oli saada se valmiiksi keväällä 2020, mutta tekijän henkilökohtaisista syistä aikataulu siirrettiin syksylle 2021. Opinnäytetyön kirjoittamisprosessi oli melko pitkä ja monimutkainen, mutta kaikki opinnäytetyöhön asetetut tavoitteet saatiin saavutettua.

Vaikka opinnäytetyön kirjoittaminen oli haastavaa, se toi tutkimuksen tekijälle paljon hyötyjä. Opinnäytetyön kirjoittaminen vaati aikataulun järjestelyä ja oikean tasapainon löytämistä työn, perheen ja vapaa-ajan välillä. Tekijä on tyytyväinen, että aikaa tutkimuksen työstämiseen ja edistämiseen löytyi kaiken kiireen keskellä. Toinen positiivinen asia: tämä oppinäytetyö on kirjoittajan tähän mennessä suurin kirjallinen tuotos ja itsenäisesti suoritettu tutkimus vieralla kielellä.

LÄHTEET

- Ansiotulot. Verohallinto. 2017. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot/ansiotulot/> [viitattu 20.7.2021]
- Arvonlisävero. s.a. Yrityksen-perustaminen.net. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://yrityksen-perustaminen.net/arvonlisavero/> [viitattu 23.7.2021]
- Eisto, S. 2019. Kenelle toiminimi sopii? Osuuspankki. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.op-media.fi/yrittajyyys/yrityksen-perustaminen/kenelle-toiminimi-sopii/> [viitattu 10.7.2021]
- Ennakkoperintälaki 11.6.2010/516
- Eskola, J. 2018. Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat: laadullisen aineiston analyysi vaihe vaiheelta. Teoksessa Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Jyväskylä: PS-kustannus
- Eskola, J & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Hietala, H., Järvensivu, P., Kaivanto, K., & Kyläkallio, K. 2016 Yrityksen asiakirja- ja sopimusopas. Helsinki Alma Talent.
- Holopainen, T. (toim.) 2020. Yrityksen perustamisopas-Käytännön perustamistoimet 2020. 30. uudistettu panos. Espoo: Asiatieto Oy.
- Huhtinen, H. 2019 Miksi yrittäjä kannattaa tehdä osakassopimus. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.op-media.fi/yrittajyyys/yrityksen-perustaminen/miksi-yrittajan-kannattaa-tehda-osakassopimus/> [viitattu 25.7.2021]
- Kallinen, T & Kinnunen, T. Etnografia. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/palvelut/menetelmaopetus/> [Viitattu 5.09.2021.]
- Koponen, J. 2020. Yrityksen verotietopaketti 2020. Helsinki: Verotieto Oy
- Koppa. 2014. Jyväskylän yliopisto. Tutkimuksen toteuttaminen. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi/tutkimuksen-toteuttaminen#tutkimustulosten-luotettavuus> [viitattu 20.9.2021].
- Luontoisedut verotuksessa. 2021. Verohallinto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47886/luontoisedut-verotuksessa8/#1.1-luontoisedun-k%C3%A4site> [viitattu 20.7.2021]
- Mikä on osakeyhtiön tilikausi? s.a. Minilex. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.minilex.fi/a/mik%C3%A4-on-osakeyhti%C3%B6n-tilikausi_ [viitattu 28.7.2021]
- Osakeyhtiön osakkeen äänivalta. s.a. Minilex. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.minilex.fi/a/osakeyhti%C3%B6n-osakkeen-%C3%A4%C3%A4nivalta> [viitattu 25.7.2021]
- Osakeyhtiön hallitus. s.a. Minilex. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.minilex.fi/a/osakeyhti%C3%B6n-hallitus_ [viitattu 26.7.2021]

Osakeyhtiö lyhyesti s.a. 2021. Yritä.fi. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://xn--yrit-ooa.fi/osakeyhtiö> [viitattu 25.7.2021]

Osakeyhtiön verotus s.a. Yrityksen-perustaminen.net. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://yrityksen-perustaminen.net/yrityksen-verotus/> [viitattu 23.7.2021]

Osakeyhtiön osakkeen äänivalta. Minilex. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.minilex.fi/a/osakeyhti%C3%B6n-osakkeen-%C3%A4%C3%A4ni-valta> [viitattu 12.9.2021]

Osinkojen verotus ja maksaminen osakeyhtiössä. s.a. 2021. Accountour. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.accountour.com/fi/fin-land/blogi/osingonjako-osakeyhtio> [viitattu 26.7.2021]

Osingot listaamattomasta yhtiöstä. Verohallinto. 2021. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osingot/osingot-listaamattomasta-yhtiosta/> [viitattu 26.8.2021]

Patentti- ja rekisterihallitus. 2021. Yksityisen elinkeinonharjoittajan (toiminimiyrittäjän) perustamisilmoitus. WWW-dokumentti. Saatavissa: Patentti- ja rekisterihallitus. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/perustaminen.html> [viitattu 5.7.2021]

Osakeyhtiön perustamispaketti. s.a. Patentti- ja rekisterihallitus. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.ytj.fi/stc/ytjliitteet/osakeyhtio-perustamispaketti.pdf> [viitattu 26.7.2021]

RajatOn. 2015. Tutkijan ABC. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://rajatontiedekasvatusta.wordpress.com/tutkijan-abc/#Alkuun> [viitattu 15.9.2021]

Sivutoiminen yrittäjä s.a. Yrityksen-perustaminen.net. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://yrityksen-perustaminen.net/sivutoiminen-yrittaja/> [viitattu 10.7.2021]

Tilintarkastus. s.a. Taloushallintoliitto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://taloushallintoliitto.fi/tilintarkastus> [viitattu 23.7.2021]

Tilastokeskus. 2021. Rekisteröityjä uusia yrityksiä oli 13 599 huhti-kesäkuussa 2021. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.stat.fi/tup/kokeelliset-tilastot/rekisteroidyt-uudet-yritykset/2021-elokuu/index.html> [viitattu 20.7.2021]

Tomperi, S. 2012. Käytännön kirjanpito. 20. uudistettu painos. Porvoo: Bookwell Oy.

Tomperi, S. 2019. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. 30. uudistettu panos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Toiminimi osakeyhtiöksi - Milloin toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi kannattaa? 2020. Ukko.fi. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.ukko.fi/yritystajyyskoulu/toiminimi-osakeyhtioksi-milloin-muutos-kannattaa/> [viitattu 26.7.2021]

Toiminimestä osakeyhtiö- Toimi näin, niin vältät virheet. 2019. Y-studio.fi WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://y-studio.fi/yrityksen-perustaminen/yhtio-muodot/toiminimesta-osakeyhtio/> [viitattu 20.8.2021]

Toiminimen lopettaminen. 2021 Suomi.fi WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.suomi.fi/yritykselle/muutokset-ja-kriisitilanteet/yritystoiminnan-lopettaminen/opas/yritystoiminnan-lopettaminen/toiminimen-lopettaminen> [viitattu 10.8.2021]

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vuori, J. 2021. Laadullinen tutkimus ja teoria. Teoksessa Ala-Lahti, H., Alaterä, T. J. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullinen-tutkimus-ja-teoria/> [viitattu 18.9.2021]

Walden, R. & Leppiniemi, J. 2020. Tilinpäätös ja verosuunnittelu. 13 uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Yhtiömuodon muuttaminen toiminimestä osakeyhtiöksi s.a. Yritys tulkki. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://yritystulkki.fi/fi/alue/business tampere/toimiva-yrittaja/verotus/yhtiömuodonmuuttaminen/> [viitattu 27.8.2021]

Yksityinen elinkeinonharjoittaja yksityisotto. s.a. Minilex. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.minilex.fi/a/yksityinen-elinkeinonharjoittaja-yksityisotto/> [viitattu 10.7.2021]

Yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminnan jatkaminen osakeyhtiönä. 2021. Patentti- ja rekisterihallitus. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/muutokset/muutososakeyhtioksi.html> [viitattu 10.9.2021]

Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä. s.a. Patentti- ja rekisterihallitus. 2021. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html> [viitattu 10.7.2021]

Yrityksen lopettaminen – kaikki, mitä sinun tulee tietää. Yritysporssi. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.yritysporssi.fi/blogi/yrityksen-lopettaminen-kaikki-mita-sinun-tulee-tietaa-657> [viitattu 25.8.2021]

SAATEKIRJE

Hei!

Olen Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun opiskelija ja toteutan opinnäytetyön liittyvä tutkimuksen. Minun opinnäytetyöni aihe on yritysmuotoon vaihto toiminimestä osakeyhtiöksi. Työn tavoitteena on laatia toimeksiantajalle yrittäjälle tietoa, miten toiminimi ja osakeyhtiö eroavat toisistaan verotuksellisesta ja hallinnollisesta näkökulmasta, ja saaman tukea päätökseensä yrityksen muodon vaihtamisessa.

Sähköpostihaastattelu liittyy opinnäytetyön tutkimusosaan, jonka tavoitteena on saada laaja kokoelma tietoa eri osallistujilta ja asiantuntijoilta sekä mahdollinen kokemus opinnäytetyön aiheesta. Jotten vastauksesi ovat todella tärkeitä työlle. Toivoisin, että ehdit vastata kysymyksiin viimeistään to 24.09.2021.

Kiitos paljon jo etukäteen vastauksistasi.

Ystävällisin terveisin.

Tatiana Kostrova
Otako024@edu.xamk.fi
Liiketalouden opiskelija
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu

TOIMEKSIANTAJAN HAASTATTELUKYSYMYKSET

1. Miksi aloitit yksityisen yrityksen?
2. Miten aloitit yksityisen yrityksen?
3. Miten ja kuinka paljon maksoit veroja?
4. Mitkä ovat yksityisen yrittäjyyden positiiviset puolet?
5. Mitkä ovat yksityisen yrittäjyyden ongelmat?
6. Miksi haluat muuttaa liiketoimintamalliaan?
7. Mitkä ovat tulevaisuuden suunnitelmat?
8. Yritysten kasvun ongelmat?

KIRJANPITÄJÄN HAASTATTELUKYSYMYKSET

1. Mitkä asiat ja tekijät ovat toiminimessä myönteisiä asioita verrattuna oy:n?
2. Mitkä asiat ja tekijät ovat Oy:ssä myönteisiä asioita verrattuna tmi:n?
3. Tärkeimmät hyödyt Oy / tmi
  - a. Yleisesti
  - b. Hallinnon suhteen
  - c. Verotuksessa
  - d. Varojen jako
  - e. Kirjanpidon
  - f. Henkilökohtaiset verotukset
4. Milloin kannattaa vaihtaa yritysmuodon?
5. Miten yritysmuodon muutos prosessi käytännössä tapahtuu?
6. Kuinka usein vaihdot tapahtuvat?

KOKENEEN YRITTÄJÄN HAASTATTELUKYSYMYKSET

1. Millä toimialalla yritys toimii?
2. Miksi aloitit yksityisen yrityksen?
3. Kuinka monta vuotta yritys työskenteli toiminimenä ennen kuin yrityksen muoto muuttui?
4. Miksi päätit muuttaa yrityksen muotoa?
5. Kuka auttoi muuttamaan yrityksen muotoa?
6. Onko yrittäjä ollut tyytyväinen vaihdokseen?
7. Mitkä asiat ovat olleet positiivisia muutoksen myötä?
8. Mitkä asiat ovat olleet negatiivisia?
9. Kuinka monta vuotta on kulunut yrityksen muodon muutoksesta?